

Lees eerst de opdracht in het boekje Examen VMBO-KB. Zoek daarna de antwoorden op in tekst 1. Je hoeft de tekst dus niet eerst helemaal door te lezen. Let op: deze tekst bestaat uit vier bladzijden!

Tekst 1

Test zonnebrandmiddelen

Minder beschermd dan gedacht

Het is riskant om onbeschermd de zon in te gaan, zeker in de zomermaanden. Een goede zonnebrandcrème lijkt dan onmisbaar. Maar je kunt je verkijken op hoe goed je beschermd bent, want er zijn middelen die een andere factor hebben dan op de verpakking staat.



Beschermingsfactor?

De SPF* op zonnebrandcrèmes geeft aan hoeveel bescherming ze bieden tegen uv B-straling. Bij het onderwerp 'straling' staat meer informatie over de verschillende soorten van straling. Voor de test hebben we dit jaar 15 zonnebrandcrèmes met, volgens de verpakking, factor 30 uitgeprobeerd. De belangrijkste conclusie: drie middelen beschermen niet zo goed als je op grond van de vermelde factor mag verwachten. Er hoort eigenlijk een lagere beschermingsfactor op te staan. Opvallend is dat dit voor twee dure

producten geldt: Clinique en Clarins. Ook de zonnebrandcrème van het budgetmerk Europrofit voldeed niet. Leverancier Kruidvat kwam in actie en heeft al deze producten uit de schappen gehaald. Heeft een product een lagere beschermingsfactor dan erop staat, dan ben je minder lang beschermd dan je denkt. En daardoor kun je ongemerkt verbranden, met alle vervelende gevolgen van dien. De drie middelen die flink afwijken krijgen daarom een lage score. Het omgekeerde troffen we ook aan: Hema, Garnier en La Roche Posay bieden meer bescherming dan ze claimen. Op de verpakking zou eigenlijk 'factor 50+' moeten staan. Al beschermen ze de huid extra goed, je hebt toch liever dat de verpakking de werkelijke factor vermeldt. Ze krijgen er dus geen bonuspunten voor.

* SPF = sun protection factor (beschermingsfactor)

Waar heeft het panel op gelet?

Geur is bij het kopen van een zonnebrandmiddel een belangrijk aspect, maar blijft natuurlijk persoonlijk. Ons panel vindt de producten van Nivea, Cien, Yves Rocher en Garnier het lekkerst ruiken: ze scoren hiervoor een dikke 8! Het panel is minder gecharmeerd van Lavera, Clinique, La Roche Posay en Europrofit.

Plakkerig?

Het gebruiksgemak werd beoordeeld door een panel van 30 consumenten. Onder andere de smeerbaarheid, de plakkerigheid en de geur bleken nogal te verschillen. Ons panel vindt Lavera het minst makkelijk te gebruiken: deze natuurcosmetica smeert wat lastiger en is plakkeriger dan andere middelen. Lavera geeft aan dat dit komt door het soort zonnefilter dat gebruikt wordt. Overigens blijft de huid bij alle crèmes wat plakkerig.

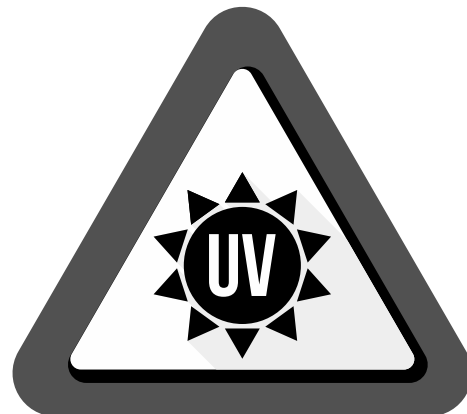
Gevoelige huid

Voor wie een gevoelige huid of een parfumallergie heeft, is geur een punt. Dan wordt het zoeken naar een middel zonder geurstoffen, want die kunnen voor allergische reacties zorgen. In onze test bevatten La Roche Posay en Clinique geen parfum. Er zijn overigens wel (veelal kleinere en door ons niet geteste) aanbieders van producten zonder parfum, of speciaal voor de gevoelige huid.

uv A- of uv B-straling?

De ultraviolette straling (uv-straling) in zonlicht is onder te verdelen in uv A- en uv B- en uv C-straling. Over

die laatste hoeven we ons geen zorgen te maken; ultraviolette straling C bereikt de aarde niet, maar uv A- en uv B-straling wel. De grootste veroorzaker van zonnebrand is uv B-straling. Die laat de huid rood kleuren. Een hoge dosis uv A-straling is ook schadelijk voor de huid. Het schadelijke effect van uv A zie je niet direct; uv A dringt dieper in de huid door, draagt bij aan huidveroudering en veroorzaakt huidkanker. De SPF op zonnebrandcrèmes geeft aan hoeveel bescherming ze bieden tegen uv B-straling. De hoogte van de factor geeft aan hoeveel langer je huid in de zon kan voordat hij rood wordt. Verbrand je zonder bescherming na tien minuten? Dan duurt het met factor 30 dus 300 minuten, oftewel 30 keer zo lang. Mits je voldoende smeert. Op alle verpakkingen in onze test staat dat het product ook beschermt tegen uv A-straling. Dat is mooi, maar helaas staat nergens hoeveel bescherming ze bieden.



Te veel smeren kan niet

Smeer flink! Met een tube van 200 ml kan een gemiddelde volwassene zich een keer of zes van top tot teen insmeren. Breng klodders aan ter grootte van een kleine aardbei op boven- en onderbenen, armen, buik, rug, hals en gezicht. Voor wie niet

met een witte waas op z'n huid wil lopen luidt het devies: goed inwrijven, zelfs de dikste klodders zijn zo uiteindelijk niet meer te zien.

Verpakking

Behalve de informatie over de beschermingsfactor moeten er op de verpakking instructies staan voor het gebruik. We controleerden of die in het Nederlands vermeld zijn. Ook bekeken we de aanwezigheid van een contactadres, leesbaarheid van de ingrediëntenlijst en welke claims erop staan.

Nooit 100% bescherming

Geen enkel zonnebrandmiddel biedt 100% bescherming en SPF 30 biedt niet de dubbele bescherming van SPF 15. Het verschil tussen SPF 30 en SPF 50 is ook veel kleiner dan je mogelijk zou verwachten. SPF 15 biedt een bescherming van 93% tegen uv-B en SPF 50 van 98%.

Wie op een zomerse zonovergoten dag factor 50 kiest, moet toch regelmatig smeren. Bij voorkeur een half uur voordat je de zon in gaat, daarna elke twee uur en zeker als je gezwommen hebt.



Bestand tegen water

De term waterproof mag op een zonnebrandmiddel staan als het na 20 minuten in het water nog de helft van de oorspronkelijke bescherming biedt. Ook in het water ben je dus beschermd, maar de bescherming neemt na een duik wel af. Meer over veilig zonnen is te lezen op consumentenbond.nl/zorgeloos-zonnen.

Overzicht van testoordeel

		merk	testoordeel	bescherming	gebruiksgemak	juiste factor op etiket	parfum	prijs verpakking (in euro's)	inhoud verpakking (in ml)	prijs per 100 ml (in euro's)
		weging voor testoordeel		70%	20%	10%				
■	1	Garnier	7,4	7,4	7,4	7,5	✓	15,00	200	7,50
□	2	Nivea	7,3	7,2	7,6	7,2	✓	17,50	400	4,40
	3	La Roche Posay	7,3	7,4	6,5	8,0		19,50	250	7,80
	4	Eucerin	7,3	7,2	7,8	8,1	✓	16,65	150	11,10
	5	Vichy	7,2	7,2	7,4	7,1	✓	20,90	300	6,95
	6	Biotherm	7,2	7,3	7,1	6,8	✓	31,00	400	7,75
	7	Yves Rocher	7,0	6,8	7,9	7,3	✓	11,90	150	7,95
	8	Kruidvat	6,9	6,9	7,1	7,3	✓	8,00	400	2,00
	9	Cien	6,8	6,5	7,5	7,9	✓	1,00	50	2,00
	10	Nivea Bronze	6,8	7,3	8,4	7,4	✓	15,50	200	7,75
	11	Hema	6,6	7,3	7,5	7,4	✓	6,00	200	3,00
	12	Lavera	6,4	7,0	5,0	5,3	✓	8,80	75	11,70
	13	Clarins	3,1	2,2	7,8	5,1	✓	25,50	125	20,40
◆	14	Europrofit	2,8	1,8	6,4	7,0	✓	3,75	300	1,25
◆	15	Clinique	2,0	1,0	6,7	6,0		24,50	125	19,60

■ beste uit de test

□ beste koop

◆ afrader

Prijzen zijn van half mei, bij verschillende inhouden hebben we de goedkoopste verpakking genomen.

*naar een artikel van Lauri ten Grotenhuis,
Consumentengids, juli/augustus 2017*